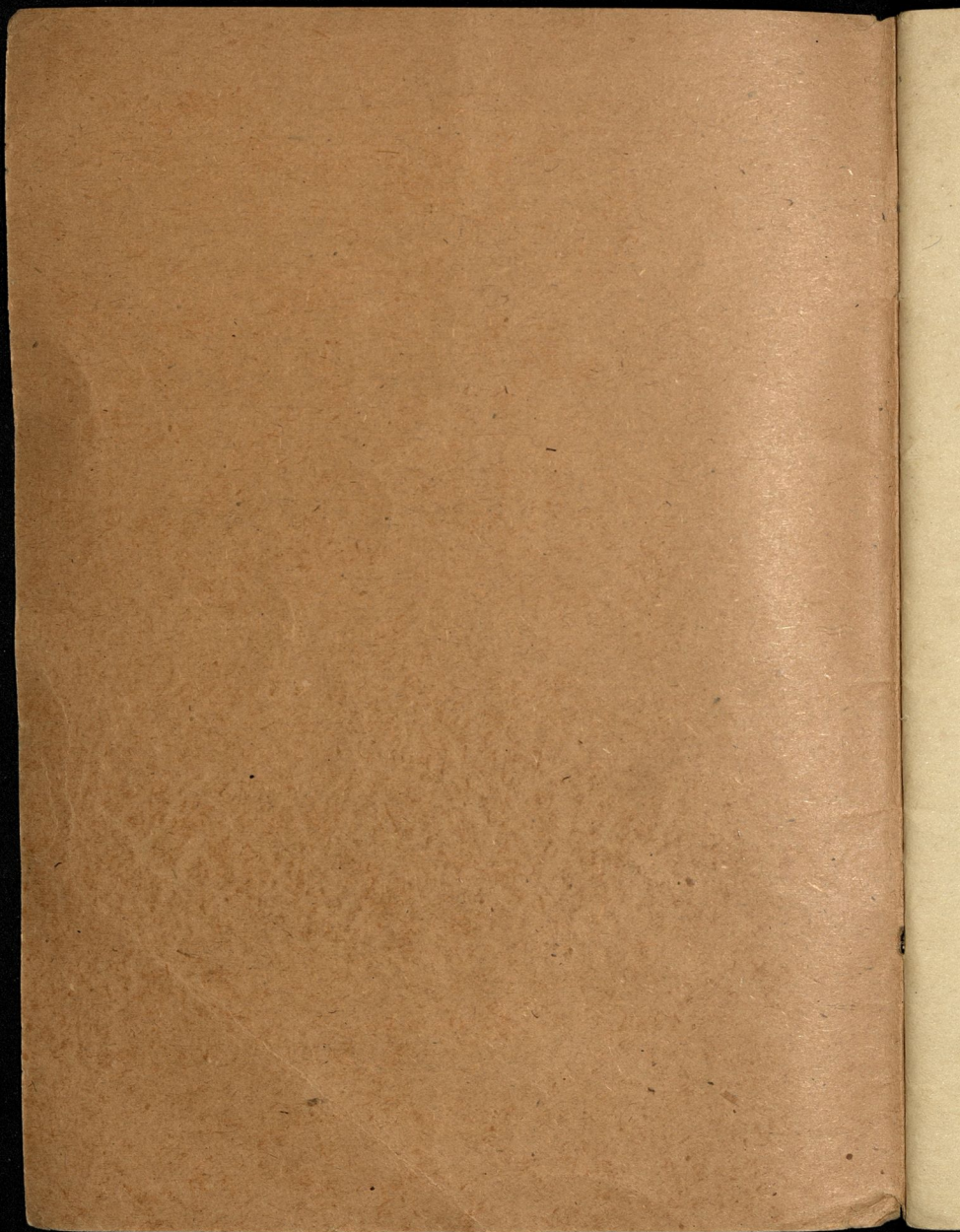

SLOVENSKI

PRITRKOVALEC

SLOVENSKI

PRITRKOVALEC

A. Gaber

6S I 743453

Z odobrenjem
papeževoga narodnega delegata
dr. Jožefa Jagodica

štev. 304 z dne 1.VI.1946.

Lienz - Peggez

201501971

U V O D .

K "Slovenskemu pritrkovalcu" je tudi izdana priloga melodij za zvonenje in pritrkovanje.

Melodije oz. vzorci bi bili mrtvi, ko bi ne bilo pojasnil; zato naj vsak pritrkovalec prebere tudi to navodilo.

Vse, kar imamo nam je Bog dal v pomoč, da mu laže služimo in dajemo večjo čast. Ker pa je to resnica, ne moremo dvomiti, da so tudi zvonovi tako sredstvo, saj so najbližje Njegovemu svetišču. Zvonenje in pritrkovanje je častno opravilo, za katerega je treba priprave in pozornosti. Zakaj ne bi Bogu dajali čast tudi z zvonovi. Ne boste pritrkovali samo ljudem v veselje, marveč predvsem Bogu v čast in pomoč dušnim pastirjem, ker boste s tem ljudi vabili v cerkev in jih opozarjali k molitvi. Zvonenje, še bolj pa pritrkovanje vzbudi človeku vest, da se bolj živo spominja cerkve in Boga. Zavedajte se tega in bodite čim vestnejši pri tem opravilu, obenem pa bodite povsod vljudni, skromni in ponižni.

Namen tega tečaja za pritrkovanje ni samo ta, da bi se sami izučili, zase obdržali in le redko kje pritrkovali, pač pa, da boste učitelji drugim, ko pridemo v domovino in tudi že tu. Za učenje pritrkovanja uporabljajte kar koli vam je na razpolago. Najbolj priročni vam bodo kozarčki, v katere nalijte vode le toliko, da jih pravilno uglasite. Kamor koli pridete, organizirajte mladino za pritrkovanje, ki je tako lepa in prav za nas Slovence tako značilna navada.

Da bomo spoznali, kako vzvišeno in važno vlogo vršijo zvonovi, si oglejmo na kratko obred blagoslavljanja in posvetitve zvonov, kakor ga predpisuje sv. Cerkev.

BLAGOSLOVITEV ZVONA pomeni njegovo posvetitev za apostolsko delo, ki ga bo z zvonjenjem vršil prav po psalmistovih besedah, ki pravi, da gre njegov glas po vsem svetu in do konca zemeljskega kroga njegova beseda. Blagoslovitev nam tudi kaže tesno povezanost zvonjenja s cerkvenim bogoslužjem.

Pri posvetitvi, ki jo imenujemo tudi krst, ima zvon svoje botre in dobi ime po Mariji ali svetniku, čigar slika je na njem upodobljena. Po svojem krstnem imenu naj bi zvon opozarjal farane na posebno priporočanje k svojemu patronu. Nato zvon zunaj in znotraj umijejo s posebno blagoslovljeno vodo, da bi tako postal vreden oznanjevalec božje slave in, da bi vernike uspešno vzbujal k molitvi in sodelovanju v cerkvenem bogoslužju. Umivanju sledi maziljenje in sicer trikrat s sv. poslednjim oljem in sedemkrat s sv. krizmo, s čimer naj bi bili verniki opozorjeni na milosti, ki jih prejemajo v molitvi in bogoslužju h katerim jih zvon vabi.

Po maziljenju zvon še med obrednimi molitvami pokade, da bi njegov glas prinesel milost in blagoslov, kamor koli bi segel in kakor se dviga dim proti nebu, tako naj bi se tudi molitve vernikov, h katerim jih zvon opominja. Za sklep pa molijo odlomek iz sv. evangelija, kjer pravi Kristus Marti: "Veliko si prizadevaš, toda le eno je potrebno." S temi besedami nas Cerkev opominja, da nas zvon s svojim glasom opozarja na misel, da je le eno v življenju potrebno nemreč skrb za neumrljivo dušo.

Zvonove so blagoslavljal že v 8.stoletju, imeli pa so jih v Evropi v 6.stoletju najhne s katerimi so smeli zvoniti samo duhovniki ali posvečene osebe. Rabili so jih samo za božjo službo, požar in proti sovražniku, ki so ljudem naznanjali prihod sovražnika. Precej velike so vlivali v 11.stoletju, v 12. stoletju pa že težke z napisom in slikami v reliefu (vzbočen). Iz tega stoletja imajo še enega v Ingensbachu (Bavarska), na katerem je že napis v reliefu. Večkrat se najde na zvoniku napis: "Žive kličem, za mrtvim žalujem, blisk razbijem". Posebna znamenja so bila na zvonovih (in se še najdejo) v reliefu kot n.pr.: konjski žebelj, močerač (ali kaka druga golazen) ime kakega svetnika obratno napisano - "Sakul" (Lukas) in razna druga taka znamenja, katera naj bi (po ljudskem mišljenju) farane čuvala pred raznimi posastmi.

V prejšnjih časih so imeli zvonovi še posebna imena: "Zvon angelovega češčenja, Vremenski zvon, Bojni zvon, Zvon za zadnjo uro. Mrtvaški zvon ter Zvon za ubogega grešnika", ki so zvonili s samim le takrat, ko so koga obesili ali drugače usmrtili.

Zvon iz 12.stol.
v Ingensbach-u.

P R I P R A V A .

Za vsako delo je treba priprave. Kdor se je dobro pripravil, je že napravil polovico svojega dela in preprečil tudi nesrečo, ki bi se utegnila zgoditi vsled slabe priprave. Navadno se dosedanji pritrkovalci niso dosti pripravljali za pritrkovanje. Ko so prišli v zvonik (ponavadi prepozno in vsi zasopljani), so se začeli najprej spraševati, kaj in kako bodo začeli. To slabo navado moramo opustiti.

Vsak vesten pritrkovelec bo prišel vsaj četrt ali pol ure pred začetkom pritrkovanja v zvonik. Najbolje je, da gresta pred vsakim praznikom dva vestna zvonarja v zvonik in si vse v naprej ogledata in pripravita vse potrebno ter odstranita, kar bi bilo v oviro.

K A J J E T R E B A P R I P R A - -

V I T I ?

Pred pritrkovanjem moramo paziti posebno na sledeče stvari:

1./ Preglejmo stopnice in držaje, ki vodijo v zvonik, če so trdni, morda jih celo manjka.

2./ Tla v zvoniku morajo biti trdna in pokrov za odprtino, skozi katero pride te v zvonik cel, (ta odprtina mora biti med pritrkovanjem pokrita); naj ne bo lukenj v podu ali navlake pri zvonikih, kjer bi si mogel kdo ного zviti, ali se kako drugače ponesrečiti.

3./ Vsi zvonovi morajo biti dobro pritrjeni v jarmih in tečajih, enako tudi

ojnice in deske do zvonov s prečnicami (kjer so potrebne).

4./ Poglejmo, če so kembeljni z vsemi vijaki in usnjem dobro pritrjeni. Usnje ne sme biti razpokano.

5./ Vse vrvi morajo biti trdne, dobro privezane in brez vozlov ali žice. Nova vrv zato ni priporočljiva, ker je pretirna in preostra.

6./ Pripravimo drogove in kratke vrvi za kembeljne (vzvode), da je manj trpljenja pri pritrkovanju. V zimskem času vijmo trdno kembeljne z dobrim blagom ali mehkim usnjem. Ko pa prihaja za velikim mrazom jug, postanejo zvonovi tako mokri, da kaplja od njih; zato jih moramo pred pritrkovanjem vse zbrisati, da na nas ne bi kapljalo in da ni oviran glas.

7./ Železje jarma ne sme imeti razpok. Tečaji morajo biti namazani, čisti brez vsakega peska ali smeti, da ne bi zvon zdrknil s tečajeve (to je možno tam, kjer so tečaji odprti). Težje kembeljne je treba dati na vzvod (rajkelj), da pritrkovalec ni preveč izmučen, ker le potem se bo lahko ves posvetil melodiji.

8./ Z zvonov očistimo staro olje, ker to zelo kvari glas. Ponekod se je na zvonove nabrala že kar debela plast starega olja, pomešanega s prahom, tako da zvon nima več čistega glasu. Tako zanemarjen zvon ostrgajte in nato še s terpentinom in bencinom dobro izmijte. To morate delati zato, ker zvonovi nimajo pod tečaji pločevinastih posodic, kamor bi kapljalo izrabljeno olje. Opozarjam! Kajenje je pri čiščenju zvonov z bencinom nevarno in zato strogo... prepovedano! Ako bi se zvonik užgal, ga nihče

več ne bi pogasil, navadno vsak pogori. .

9./ Poskrbite, da se zvon ne bo kje drsal ob tram ali kladivo ure; pogledjte, če ne udarjajo ojnice ob zvon in niso morda razmajane. Zato morate pri pregledu vsak zvon zanihati.

10./ Mlade zvonarje vedno opozarjajte na previdnost in disciplino, posebno pri nihanju zvonov, ter jim pomagajte, ako niso sigurni pri udarcih oz. vzorcih.

11./ Pred začetkom pritrkovanja potegnite vse vrvi nekoliko kvišku in jih privežite, da vam kdo spodaj ne zaniha zvona. Ob končanem pritrkovanju pa zopet spustite vse vrvi nazaj, in jih pripnite k zvonovom.

12./ V zvoniku imejte vedno ušesa z vato zamašena zaradi prepiha oz. prehlada pa tudi zato, da boste bolje slišali udarce zvonjenja.

13./ Vsak pritrkovalec se mora postaviti pred zvon v najbolj ugodnem stavu. Stojišče pritrkovalca mora biti trdno in ne gladko. Deske, ki so namenjene za stojišča pri zvonovih, zlasti če stojijo poševno, morajo biti nabite s prečnicami, da noga ne zdršne ter ima pritrkovalec dobro oporo. Tudi se deske ne smejo šibiti. Ako je pritrkovalcu prijem kembeljna prenizek, si mora stojišče znižati, ali napraviti kembeljnu trden podaljšek, kakršen je najbolj praktičen.

Pripravite vse tako, da vam bo delo v zabavo in ne v muko. Ako boste dobro pripravljeni, boste lahko vse misli posvetili samo melodijam in boste vzorce lahko izvajali.

14./ Vsak pritrkovalec mora imeti le

en zvon, nikdar ne dveh, to pa zato:

- a) ker bi sicer omajal kembelj v tečaju (omehčal usnje),
- b) ker bi kembelj ne udarjal več z uglajeno ploskvijo na zvon, ampak s stranskim razcefranim robom. Prav tako bi tudi ne udarjal na uglajeno mesto zvona. Pri takih udarcih bi zvon ne dal čistega glasu. Tako omajan kembelj bi pri zvonanju plesal v zvonu in bi udarjal nepravilno udarce in takte ter bi nastalo le drsanje in opletanje. Tudi je nevarno stati poleg takega zvona pri zvonanju.

15./ V zvoniku bodite snažni in dostojni kakor v cerkvi! Imejte spoštovanje tudi do zvonika, ne le samo do cerkve. Pomnite, da spada zvonik k svetišču. Tudi se umaknite s pokopališča, če hočete opraviti svojo potrebo. K tej točki bi pripomnil in prosil vse merodajne cerkvene kroge, ki imajo vzdrževanje cerkve v skrbi, naj vendar poskrbe za primerna stranišča v neposredni bližini cerkve, da ne bo trpelo pokopališče in okolica cerkvenega zidu na svoji dostojanstvenosti in svetosti. Saj ni v korist le zvonarjem, marveč tudi vernikom vobče, zlasti v krajih, kjer prihajajo od daleč v cerkev. Tudi ne pljuvajte v zvoniku niti iz zvonika, zlasti kadar se že zbirajo ljudje pred cerkvijo. Obnašajte se povsod tako, da boste napravili dober vtis, ko ste v službi Bogu. Ne pustite nikdar nikogar vinjenega v zvonik, ker se lahko pripeti velika nesreča. Nikdar ne pijte v zvoniku, čež nujno potrebo! Ako se boste tega držali,

boste sami dokazali svojo kulturo in disciplino.

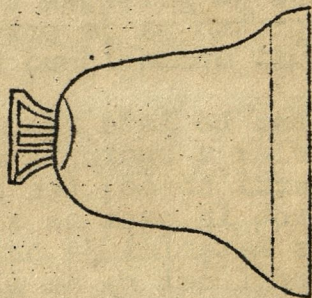
16./ Izvolite enega izmed pritrkovalcev, ki bi vodil pritrkovanje in skrbel za red. Brez njega se ne sme nič ukreniti, tudi za začetek in konec pritrkovanja daje on znak. Vse spremembe ali znake je treba najprej njemu javiti. Bodite njemu zvesti in poslušni! On mora tudi skrbeti, da so vsi pritrkovalci pri celi sveti maši.

17./ Dostop v zvonik je dovoljen samo zvonarjem in pritrkovalcem, vse druge radovedneže odstranite, najsi bo mlade ali stare. Ni lepo, posebno za odrasle ljudi, da bi radovednost pasli v zvoniku, naj raje s svojo udeležbo povečajo svečanost (procesije). Vse, kar ne služi oz. ne pomaga pritrkovanju, vam je le v oviro in največkrat v nesrečo.

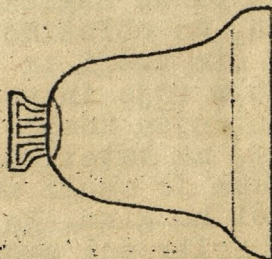
18./ Ne ostajajte v zvoniku med službo božjo, ako ni nujno potrebno. Tudi težka (trda) hoja v zvonik, moti v cerkvi!

19./ Nihče naj ne misli, da je pritrkovanje samo užitek in zabava - so tudi žrtve in premagovanja, posebno ob času zabav; treba je vstati sredi noči, ko človek spi najslajše. Kdor se je posvetil pritrkovanju, se mora odpovedati za čas pritrkovanja vsem drugim zabavam. Ako smo v službi Boga, smo dolžni najprej Njemu služiti. Bog je dal vsakemu človeku neke zmožnosti, vsak pa je dolžan te zmožnosti posvetiti Bogu. Pri tem ni nobenega izgovora, bodimo hvaležni, da smo zdravi in da to dolžnost lahko vršimo. Če bi bili bolni, bi se pa m o r a l i odpovedati drugim zabavam.

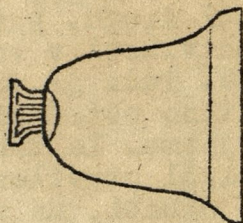
Z V O N .

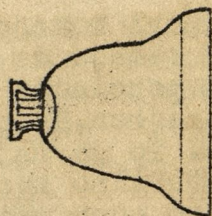
1

2

3

4

Zvonovi morajo viseti tako, da je razdalja od tečaja do spodnjega roba pri vseh zvonovih popolnoma enaka najsi bo zvon velik ali majhen. Tako viseči zvonovi imajo enak tek. To je največje važnosti za ... skupno pravilno zvonjenje, ker drugače bi imel lahko eden ali drugi krajši tek in bi prehitel druge. Ravno tako mora spodnji rob zvona viseti v vodoravni legi, kjerkoli ga merite. Tudi je velike važnosti, da so vsi pravilno obteženi (protiteža) nad tečajem v jarmu. Le tek zvon bo pravilno nihal in dajal pravilen takt. Kembelj v zvonu mora red nihati, ne sme pa imeti toliko zraka, da bi se nagibal na strani. Da zvon lažje niha, ga obložimo na vrhu jarma (protitežo). Čim višji in težji je jarem nad tečajem tem raje in počasneje niha, s tem pa tudi zmanjša udarce. V glavnem pa je jarem opora, na kateri pritrdimo zvon. Čim manj železa je okoli zvona, ki drži zvon, tem boljši bo glas. Na mehko podlago (n.pr. na les) pritrjeni zvon daje boljši glas, kot pa ako je pritrjen zvon na železen jarem. Nasprotno pa je pri železnih palicah, ki jih tudi uporabljamo kot zvonove oziroma strune.

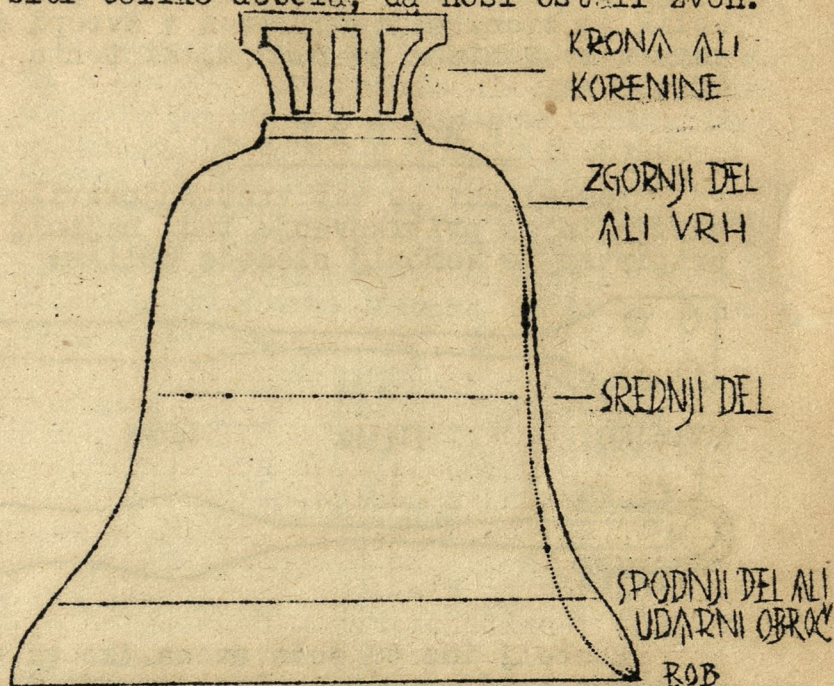
Da nam bo lažje razumeti, delimo zvon na na tri dele: v zgornji, srednji in spodnji del, (udarni obroč) ter poleg tega še v spodnji rob in prav na vrhu krona ali korenine, s katerimi je pritrjen k jarmu.

Zgornji del na da glas;

srednji del ne da pravilnega in čistega glasu;

spodnji del udarni obroč čigar stena je zelo ojačena, da najlepši in najčistejši

glas. Stena zgornjega dela ne sme biti debela, ako hočemo, da bo zvon zvenel. Mora pa biti toliko debela, da nosi ostali zvon.

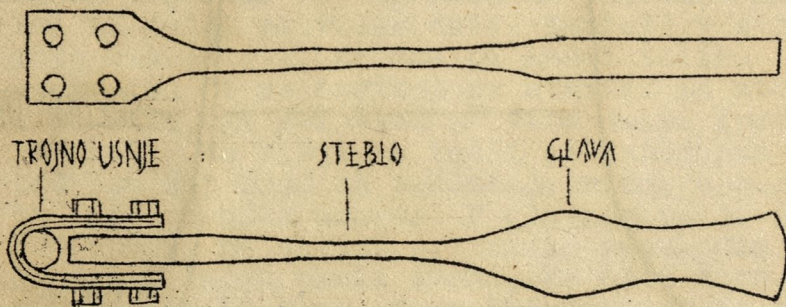
Spodnji rob pa preide v ostrejšo konico, zato je pa tudi zelo občutljiv in ni dovoljeno tolči nanj, ker se zelo rad odkrhne. Med prvo svetovno vojsko in še po njej, ko smo imeli samo enega ali dva zvana v zvoniku, so pritrkovalci na ta zvon nabijali kar od dveh ali treh strani, ker so hoteli nadomestiti manjkajoče zvonove. Znake teh udarcev dobite še povsod, kjer imajo še kak star zvon iz prejšnje vojske.

Bronasti zvonovi imajo 78% bakra in 22% kositra (cina); razlika v količini sme biti le za 3%. Glas določijo po premeru

zvona, višini in debelini stene, ako mu steno stanjšamo, dobi zvon višji glas. Zvok traja od 45 - 200 sekund, razlika je v tem, kolik je zvon. Največji zvon v Evropi ima cerkev sv. Štefana na Dunaju, ki tehta 40.000 kg.

K E M B E L J .

Kembeljnov je več vrst. Najpravičneje udarja in za pritrkovanje tudi najbolj pripraven je kembelj sledeče oblike:

Kembelj ima 4% teže zvona. Ako ga delimo čez sredino glave, ima zgornji del 2.15%, spodnji del pa 1.85% celotne 4%ne teže kembeljna.

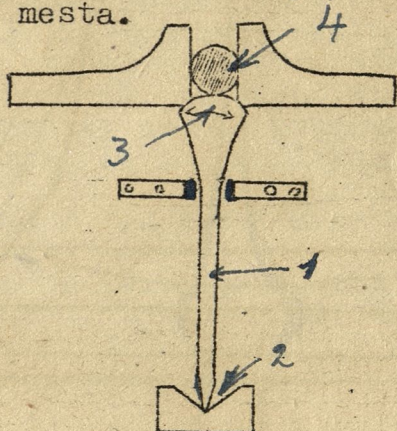
Viseti mora na dveh ali treh usnjih, torej na mehki podlagi, da se ne sliši ropotnje in da udarci ne pretresajo zvona in kembeljna. Vsak pretres namreč prej ali slej škoduje.

Imamo tudi naprave, pritrjene na jarem, da lovimo in spuščamo z njimi kembelj. To napravo lahko uporablja tisti, ki zvoni pod zvonikom; potegne le žico, ki je v zvezi z napravo. Ta naprava je zelo prak-

tična in enostavna.

TEČAJ.

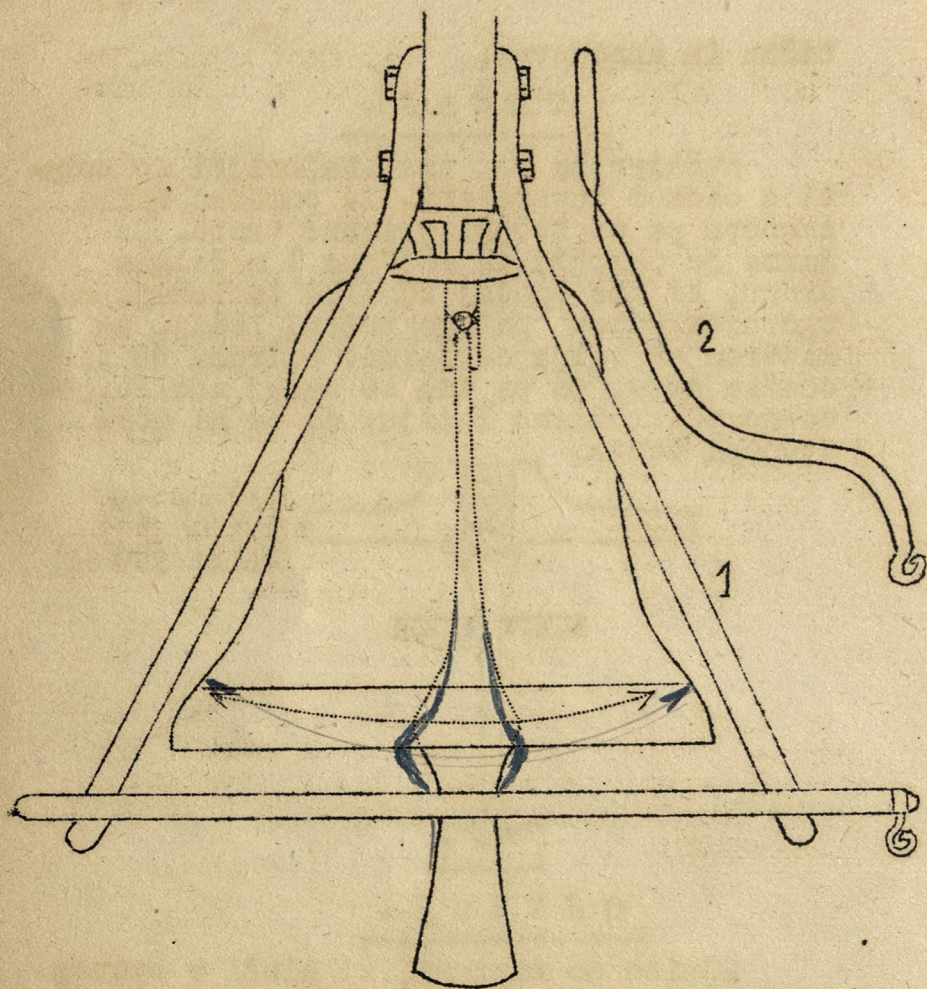
Tečajev je več vrst. Najboljši so zobati z obokom zavarovani. Za posebno težke zvonove pa so tečaji posebne vrste. Os jarma je okrogla in leži na (1) m dolgem drogu, ki ima spodaj konjico (2) in ležaj, na zgornjem koncu pa zaokroženi ležaj, na (3) katerem se valja os jarma, (4) oziroma se ji odmika drog. Os pa ima še zadaj vodilo, podobno polkrožnemu ležaju, da os ne more s svojega mesta.

TEČAJ ZA
TEŽKE ZVONOVE

OJNICE.

Ojnice so naprava, ki služi v oporo; pritrjene so na jarem. Nanje privežemo vrv, da lažje zaganjamo zvon. Nikdar se pa ne smejo dotikati zvona ali tolči nanj.

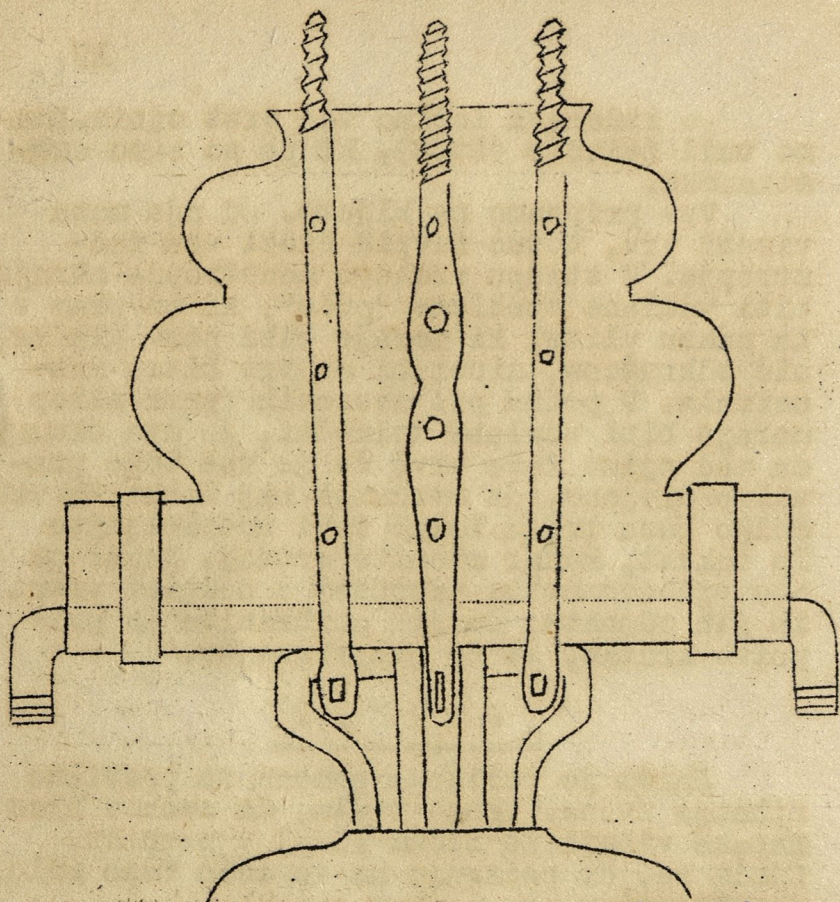

Po izdelavi ločimo več vrst ojníc. Imamo tudi železne (št.2), ki pa so samo enostranske.

Vrv pripnemo na kljuko. Od nje mora viseti vrv, točno navpik skozi vsa nadstropja. V stropu vsakega nadstropja morajo biti vdelane steklene "puše", ki so prav v ta namen vlite, ki morajo biti prav gladke, nič odkrušene, sicer bi se vrv hitro razcefrala. V podnu pri zvonovih (prvi strop) morajo biti vdelani koleščki, po dva skupaj, da med njima teče vrv, če je vse tako pravilno urejeno, je zvonjenje kaj lahko in vrv dolgo časa traja. Dolge vrvi uporabljajte le takrat, kadar zvonite spodaj. Kadar pa ste pri zvonovih, varčujet z dolgimi vrvmi in jih odpnite, da jih prihranite in pripnite kratke, ki so pripravnejše.

J A R E M .

Jarem je velikega pomena za pravilno nihanje zvona. Lahko trdim, da zvonov brez napake viseti še nisem videl v zvoniku. Čudim se, da polagajo na to delo tako malo pozornosti.

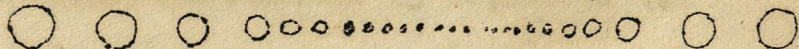

Pri jarmu na sliki niso pri vezeh označene železne zagozde, spodaj niti vezi in matice na vrhu, ker bi vse to preveč zakrilo sliko jarma.

P O J A S N I L A .

Vzorec za pritrkovanje ali zvonenje je sestava melodije, napisana na papir s številkami. Vzorcev pa je veliko, vseh ne moremo tu napisati, ker bi nas to privedlo predaleč. Ako se boste le teh dobro naučili in jih pravilno izvajali, boste že precej znali.

Melodijo sestavljajo zvonovi brez tretjega oz. četrtega zvona, ki ima nalogo drobiti in s tem le spopolniti melodijo. Pet vzorcev pa je ena skupina, ki je pripravljena za enkratno pritrkovanje! Če si vzamemo za primer klavir, imamo namesto klavirskih tipk pri zvonovih kembeljne, ki so neprimerno težji kot tipke, strunam odgovarjajo zvonovi, namesto not pa imamo številke. Vsak zvon ima svojo številko. Največji zvon ima začetno številko "1", vsak naslednji (manjši) zvon pa naslednjo (večjo) številko. Kolikorkrat se ena in ista številka v vzorcih ponovi, toliko udarcev dobi zvon dotične številke. Številka zvona, ki mora drobiti (gostiti), ni označena, ker je že samo po sebi razumljivo, da manjkajoči prevzame to nalogo. le pri nekaterih melodijah je to označeno. To pa zaradi tega, ker izvajata druga dva isto melodijo kot prva dva, da udarjata udarce vmes med udarce prvih dveh. Vse leteče vzorce je možno pritrkovati tudi stoječe, če zamenjata udarce zvona št. "1" s št. "3".

ZVONENJE IN PRITRKOVANJE.

(Kantkanje ali trjančenje).

Vzorci za zvonenje so tako sestavljeni, da vedno zvon št. "1" zadnji udari. Če je mogoče, naj bi tudi ob koncu zvonjenja zadnji udaril. Imejte navado, da bodo prišli vsi vzorci zvonjenja v poštev. Ako boste uporabljali samo lepše vzorce, potem ne bodo več lepi, ker bodo že preveč v navadi.

Sestavljeni so za triglasno in štiriglasno zvonenje in pritrkovanje. Pri nobenem vzorcu ni vpisan tisti zvon, ki ima nalogo drobiti, razen pri onih vzorcih, pri katerih imajo vsi zvonovi melodijo. To boste pri vzorcih takoj sami opazili. Zvon, ki ima nalogo drobiti, začne šele takrat, ko so vsi drugi že v pravilnem taktu in udarja točno med enim in drugim udarcem ostalih zvonov. To se pravi, da udari toliko udarcev kot vsi drugi zvonovi. Vsi ostali pritrkovalci morajo paziti na zvon št. "4", da je pritrkovalcu zvona št. "4" lažje vmes udarjati. To se pravi - puščati morajo prazen prostor za udarce zvona št. "4".

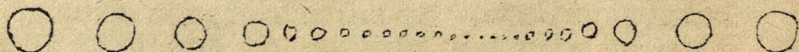
Največ vzorcev je sestavljenih tako, da drobi zvon št. "4", nikdar pa ne sme ta zvon prevpiti vseh drugih. Posebno je treba paziti, kadar ima to nalogo zvon št. "2".

Imamo dve vrsti pritrkovanja:

- 1./ leteče, če je velik zvon (št.1) v teku;
- 2./ stoječe, če so vsi zvonovi v mirnem stanju.

Pri vsakem vzorcu pa je en zvon vodilen. Pri letečem je zvon št. "1", pri stoječem pa oni, ki vodi melodijo, zato se morajo vsi drugi pritrkovalci ravnati po vodilnem zvonu. Ako kdo izmed pritrkovalcev pogreši, je treba vzorec začeti znova. To je najboljše, ker se najmanj udarcev izgubi, sicer nastane le capljanje.

Pri letečem pritrkovanju se postavita dva močnejša zvonarja vsak na eno stran velikega zvona (vsak s svojo vrvjo). Prvi ovije kembelj z vrvjo (enkrat okrog kembeljnjaja) da ne udarja, drugi pa zaganja zvon. Med tem časom so se postavili vsi drugi pritrkovalci k zvonovom in čakajo, da je veliki zvon napol v teku. Nato pritolče pritrkovallec na mali zvon z udarci. Najprej redko in močno, nato gosteje in tišje, kolikor se da, nato vedno bolj poredko in močno, n.pr.

Takoj za tem zadnjim udarcem udari naslednji večji zvon isto kot prvi, za njim še naslednji (ako so štirje zvonovi). Za zadnjim udarcem zvona št. "2" udari takoj en udarec zvon št. "1". Nato sledi presledek za šest udarcev, pri tem naj pritrkovallec zvona št. "2" dobro pazi, da udari enkrat zvon št. "2", tik pred naslednjim udarcem zvona št. "1". Po drugem udarcu zvona št. "1" začno vzorec pritrkovanja vsi zvonovi.

Med posameznimi vzorci mora biti za dva takta presledka, da se loči en vzorec od drugega. Vsak vzorec mora trajati najmanj tri minute. Pet takih vzorcev je za enkratno pritrkovanje dovolj. To velja pred sveto mašo in pred popoldanskim opravilom.

K prazniku (delopust) in "dnevu" na praznik je pričetek enak, le da naprej začno s stoječim pritrkovanjem, nato pa z letečim. Za stoječimi vzorci začno zvoniti s posameznimi zvonovi, počenši z najmanjšim. Vsak zvon zazvoni približno za pol minute. Med zvonjenjem enega in drugega zvona je le za en udarec presledka. Ko pa odzvoni veliki zvon, sledi pričetek letečega pritrkovanja. Velikemu zvonu vlovimo kembelj za deset do dvanajst udarcev, nato en udarec zvona št. "1" s presledkom za 6 udarcev in nato en udarec zvona št. "2" tik pred drugim udarcem zvona št. "1". Na dan pred praznikom in dnevu na praznik pritrkavamo stoječe in leteče pritrkovanje. Oboje traja skupaj 30 - 35 minut. Nikdar pa ne sme biti stoječe pritrkovanje daljše od letečega.

Pred sv. mašo in pred popoldanskim opravilom pritrkujemo samo leteče vzorce 15 minut. Po opravilu pa istotako leteče 10 minut. Po sv. maši in popoldanskim opravilom začnemo takoj po blagoslovu, ko so končane vse molitve pred Najsvetejšim.

KAKO JE TREBA ZVONITI UMRLEMU?

Enkratno zvonjenje, najsi bo zjutraj, opoldne ali zvečer, je sestavljeno iz treh čim bolj različnih vzorcev, torej na dan devet vzorcev (melodij). Vsako melodijo prekinemo zvon št. "1" dvakrat in sicer tako, da

mu vlovimo kombelj za 4 udarce, potem ga zopet lepo in pravilno spustimo v takt. Vsi drugi zvonovi morajo držati isto melodijo in prazno mesto za udarec velikega zvona. Med enim in drugim presledkom naj bo točno po dve minuti, tako da zvonimo eno melodijo 6 - 7 minut. Ako je mogoče, nato vsi naenkrat prenehamo in počivamo tri minute, potem pričnemo drugi vzorec in nato še tretjega. Vsi trije vzorci trajajo (s počitkom vred) trideset minut, enako tudi opoldne in zvečer. Zjutraj zvonimo takoj po angelovem češčenju, opoldne isto, zvečer pa navadno že ob 4. uri popoldne.

PRI POGREBU UMRLEGA ZVONIMO:

1./ Ko gredo duhovniki iz cerkve sprejet umrlega na dom, zvonimo dve minuti z istimi zvonovi kot smo prej za dotičnim umrlim zvonili.

2./ Ko je sprejem končan in se začne sprevod z umrlim pomikati proti cerkvi, zvonimo ves čas, dokler ga ne prinesejo v cerkev.

3./ Ko ga nesejo iz cerkve na pokopališče, zvonimo ves čas, dokler duhovnik ne vrže trikrat prsti z lopatico v jamo na krsto.

O L E P Š A V E .

Pri olepšavah sta važni v prvi vrsti točnost in disciplina. Ako je začetek in konec o pravem času in pravilen, je zelo lepo. Med enim in drugim vzorcem delajte čim manj presledka. Pri stoječih vzorcih največ četrt minute, pri letečih pa do dva takta. Nikdar ne pritrkujte predolgo. S tem boste lepoti več škodovali kot koristili. To povdarjam.

Kadar si na obisku, se poslovi, preden bi se te naveličali, da boš drugič še zaželen. Bolje je dati malo in dobro, kot veliko in slabo.

Vzorec, ki ga pravilno izvajamo, je lep, ako včasih močneje udarjamo, včasih tiše in to vsi enako. Tu je treba dobro paziti, da ni eden ali drugi glas premočan. To se da izvajati le pri stojećem pritrkovanju. Leteče pritrkovanje pa olepšamo, če zvon št. "1" opusti štiri udarce, nato zopet pravilno udari v takt in to le pri nekaterih vzorcih, posebno pri vzorcu št. "1". Med tem časom morajo vsi ostali pritrkovalci pravilno v takt izvajati vzorec, zato morajo šteti takte velikega zvona. To se sme le trikrat ponoviti pri enem vzorcu, če traja tri minute.

Pri stoječih vzorcih pa je umetnost pritrkovanje, ako izvajajo stoječe vzorce 6 in 4 navskriž v skupini "B" in še nekatere druge slične tako, da zvonova št. "1" in št. "2" bijeta samostojno (svojo melodijo), zvonova št. "3" in "4" pa zopet isto melodijo zase, le da udarjata vmes med prva dva in sicer: zvon št. "3" udarja

za zvonom št. "1", zvon št. "4" pa za zvonom št. "2" n. pr.

š t i r i n a v s k r i ž

	3	4	3	3	4	3	4	4
1	2	1	1	2	1	2	2	

Vzorci so sestavljeni v skupino tako, da so bolj mešani in za enkratno pritrkovanje že kar pripravljeni. Vedno je tem. lepše, čim bolj so vzorci različni, več kot pet vzorcev nikdar ne rabite v enem petnajst minut trajajočem pritrkovanju.

Ako je zvon štev. "1" zelo velik, je možno dati štiri udarce med en takt. Vzorci zato niso pripravljeni, pač pa sami lahko dodaste po en udarec več med vsak takt.

REDNO DNEVNO ZVONENJE.

Dnevno redno zvonenje je opomin k molitvi.

Dan zvonimo: ob zgodnji jutranji uri v poletju ob 4 uri ali ob pol peti. uri, kakor je pač navada v posameznem kraju, v zimskem času pa nekoliko pozneje.

Ob novem letu zvonimo dněvu že ob polnoči, takoj po pritrkovanju.

Z zvonenjem dneva je dan znak vstajanja in prve jutranje molitve. V starih časih je bil to znak za uro, ker drugih niso imeli, zato so se po zvonjenju ravnali. To zvonenje je brez presledka z zvonom št. "2" štiri minute, nato pa še z zvonom št.

"4" dve do tri minute ob delavnikih, ob nedeljah in praznikih pa z zvonom št. "1" in "3".

Med zvonjenjem enega zvona in drugega naj bo čim manj presledka, ob praznikih pa je pred tem zvonjenjem še pritrkovanje tako, da pride zvonjenje teh dveh zvonov ob istem času kot navadno.

Ob 7 uri zjutraj zvonimo (ob delavnikih in praznikih) z zvonom št. "2" štiri minute z dvema presledkoma, ker se tudi moli angelovo češčenje. S tem zvonjenjem opozarjamo ljudi na molitev angelovega češčenja v zahvalo Mariji, ker so bili ob tej uri Turki premagani.

Opoldne zvonimo: z zvonom št. "2" štiri minute z dvema presledkoma. Ob nedeljah in praznikih pa z zvonom št. "1".

Ob večerni uri Ave Marijo zvonimo vedno pred mrakom. (Zato je določena ura, katero pa spreminjamo zaradi dolgosti dneva.) Z zvonom št. "2" tri minute z dvema presledkoma in takoj nato še z zvonom št. "4" dve minuti brez presledka za duše v vicah.

Cez eno uro po tem zvonjenju pa še z zvonom št. "1" v čast sv. Florijanu tri-štiri minute brez presledka. Ponekod pa imajo navado (zaradi udobnosti), da pozvone takoj po Ave Mariji z zvonom št. "1" v čast sv. Florijanu. Ob nedeljah in praznikih pa zvonimo Ave Marijo z zvonom št. "1", dušam v vicah pa z zvonom št. "3".

V petkih zvonimo: ob 3. uri popoldne z zvonom št. "1" pet minut brez presledka, v čast Kristusovemu trpljenju in smrti na križu. Ponekod imajo navado, da zvone ob 9.

dopoldne, kar pa ni pravilno. Res je, da je Kristus umrl ob 9 uri, toda takrat so šteli dan in ure po našem od 6 ure zjutraj, zato je bila takratna deveta ura naša tretja popoldne.

Delopust zvonimo: v sobotah popoldne v poletju ob 4 uri, v zimi pa ob 3 uri popoldne z vsakim zvonom po eno minuto, nato pa še z vsemi skupaj. Nista pa oblika in čas zvonjenja povsod enaka. S tem zvonjenjem naznanjamo opustitev dela in pripravo na Gospodov dan. Pred praznikom pa pritrkujemo. Vsako zvonjenje, katero opominja k molitvi, je boljše, če traja dalj časa, ker s tem tudi ljudje podaljšajo molitev. Dosti je ljudi, ki jih je sram, da bi dalj časa molili, kot zvoni, drugih pa je sram, da bi prej končali kot preneha (teh je malo), tretjih pa je največ, ki zvonjenja sploh slišati nočejo.

Ob hudi uri zvonimo: (oblaku zvoni).

Z zvonom št. "1", dokler ni nevarnost prenehala; kajti to zvonjenje ima dvojen pomen, prvič, da ljudje molijo, naj Bog odvrne hudo uro, drugič pa ob zvonjenju zračni valovi odganjajo oblake. Včasih so v ta namen po hribih streljali z možnarji.

Ob požaru zvonimo: (plat zvona bije) le na eno stran zvona tolčemo pet minut in to ako je požar v župniji s številko "1", ako je pa izven, pa z zvonom št. "2".

Na veliki četrtek: pri Gloriji zazvonijo vsi zvonovi, potem utihnijo do velike sobote. Pravijo, da so zvonove zavezali ali da so šli v Rim. Med tem časom uporabljamo ragljo za dnevno zvonjenje. Na veliko soboto pri Gloriji pa zopet vsi zvo-

novi zazvonijo.

Na dan Vseh svetnikov: Po Ave Mariji zvonimo z vsemi zvonovi tri vzorce po 12 minut s kratkim presledkom, tako, da se čas zvonjenja ujema z molitvijo treh rožnih vencev v cerkvi in po domovih. Ravno tako tudi na Vernih duš dan zjutraj ob 4 uri. - Pri vsakem vzorcu tega zvonjenja pa vlovimo petkrat kembelj zvonu št. "1" za šest tak-tov.

ZVONENJE ZA CERKVENA OPRAVILA.

V a b i l o:

To zvonenje farane opominja oziroma vabi k službi božji in sicer eno uro pred začetkom sv. maše in naukom.

Ob nedeljah in praznikih z zvonom št. "1" šest do sedem minut brez presledka. Ob sopraznikih z zvonom št. "2" štiri minute in ob delavnikih pa z zvonom št. "3".

V nekaterih župnijah je navada, da ob delavnikih zvonijo "dnevu" eno uro pred sv. mašo tako, da potem zvonjenje "vabilo" odpade, kar pa ni pravilno, to je le površnost cerkvenika.

Ob delavnikih: 1/4 ure pred sveto mašo pozvoni z dvema zvonovoma, ako je pa kak sopraznik pa s tremi in to z malimi kake 2 - 3 minute.

Ob nedeljah: 1/4 ure pred sveto mašo zvonimo z vsemi zvonovi 3 - 4 minute ter tik pred začetkom svete maše zazvoni veliki zvon, da naznani začetek sv. maše. Ni pravilno, ko imajo nekateri navado, da takoj po skupnem zvonjenju da nekaj udarcev še veliki zvon, ki nima pravega pomena.

Ob praznikih: pritrkujemo 1/4 ure pred sveto mašo, nato vsi zvonovi utihnejo, le veliki zvon niha in da čez četrto minute en udarec, nato sledi za šest udarcev presledek, nakar da še kakih 15 - 20 udarcev v znak začetka svete maše. Vse to pa mora biti tako točno, da se ujema z bitjem ure.

K popoldanski službi: (po nekod pravijo večernice ali nauk) pritrkujemo enako kot k sveti maši, le da ne naznamo čas začetka.

Med sveto mašo ponekod zvonijo z zvonom št. "1" pri vseh glavnih delih svete maše, drugod pa le pri povzdigovanju z enim presledkom tako, da se ujema s povzdigovanjem, da se lahko oddaljeni, posebno pa bolniki v duhu udeleže svete maše. To je zelo lepa in koristna navada, grdo pa je, da so jo po nekod popolnoma opustili le iz malomarnosti cerkvenikov in popustljivih župnikov.

Ob večjih praznikih pa pri povzdigovanju zvonimo vzorec št. "2" in sicer s stoječimi zvonovi s kratkim presledkom, tako da se ujema s povzdigovanjem, (to naznani nekdo spodaj z vrvjo). Pritrkevalci pa morajo biti prej pri celi sveti maši, ker sicer preveč zamude.

Blagoslavljanje (žegnanje): ko je v župniji žegnanje (semenj) velja isto kot praznik, zato pritrkujemo pred tem dnem kot k prazniku in na dan žegnanja.

Pri vsaki zahvalnici (Te Deum) vedno pritrkujemo leteče melodije, ki trajajo tri do štiri minute in se morajo ujemati z zahvalnicami v cerkvi.

Pri procesiji Kristusovega vstajenja na

veliko noč: s pritrkovanjem začnemo, ko zapoje duhovnik prvo "Alelujo", končamo pa, ko pride procesija nazaj v cerkev. Ko pa je v cerkvi blagoslov, zopet začnemo in končamo, ko ljudje odhajajo domov.

Pri procesiji sv.Rešnjega Telesa: začnemo leteče pritrkovanje, ko duhovnik vzame monštranco ter gre iz cerkve. Ko pridejo z monštranco do prvega oltarja (kapelice), prenehamo, da ne motimo obreda. Po blagoslovu pri prvi kapelici začnemo stoječe pritrkovanje in končamo zopet, ko pridejo do prihodnjega oltarja. Od prvega do drugega oltarja (kapelice) pritrkujemo stoječe melodije, od drugega do tretjega leteče, od tretjega do četrtega stoječe, in od četrtega oltarja do cerkve zopet leteče pritrkovanje. Ko pa je v cerkvi "Te Deum", pritrkujemo zopet leteče, dokler se ljudje ne razidejo. Ves čas procesije pa je treba paziti, da ne motimo obredov pri oltarjih. Pritrkovalcev mora biti dosti, da se lahko menjajo.

Na praznik Vseh svetnikov k popoldanski službi božji ne pritrkujemo, temveč zvonimo najlepší vzorec (števil.2) tri minute, t.j. nekoliko več kot navadno, ko zvonimo z vsemi zvonovi druge nedelje.

Ne smemo pa pozabiti na praznik Kristusa Kralja. K temu prazniku pritrkujemo navadno v soboto pred praznikom po Ave Mariji. Tudi na predvečer sv.Cirila in Metoda je pritrkovanje po Ave Mariji.

Tudi za sprejem cerkvenih dostojanstvenikov pritrkujemo takoj, ko zagledamo prihod dostojanstvenika, leteče vzorce.

Ko pa je sprejem, prenehamo in začnemo zopet, ko je sprejem končan. Tudi za odhod dostojanstvenika pritrkujemo ali ko je napovedan prehod dostojanstvenika skozi župnijo.

Ob birmi: v času birmovanja birmancev ves čas pritrkujemo stoječe. Po birmovanju prenehamo za pet minut, nato pozvoni zvon št. "1" tri minute, da gredo botri z birmanci v cerkev po blagoslov. Po blagoslovu pritrkujemo leteče vzorce do 10 minut.

Pritrkujemo tudi na dan prvega svetega obhajila in pri novi sveti maši, kakor ob praznikih, le da se tudi ravnamo po obredih.

I Z R E D N O Z V O N E N J E.

Za sveto obhajilo zvonimo: ko gredo bolnika obhajati, na kratko pozvonimo z zvonom št. "1", ob istem času, ko pozvoni pri oltarju pred kesanjem (confiteor).

Klenkanje ali "ločitev" (zadnjo uro mu zvoni, navček poje). Za to zvonemje je več izrazov, vsak okraj skoraj drugače izraža, najlepše pa je, ko pravijo "ločitev zvoni", ker ima ta beseda res pravi pomen.

Zvonenje "ločitev" je opomin k molitvi za umrlim. To zvonenje je treba opraviti čim prej, da ljudje takoj opravijo molitve za rajnika, ki je pravkar stopil pred večnega Sodnika in to z zvonom, ki je v dotični župniji določen za to.

Če umrje ženska (otrok ali odrasla) zvonimo z enim presledkom, med enim in drugim presledkom mora trajati zvonenje tri minute tako, da traja zvonenje šest

minut - dva "zuga", ne vštevši presledek, ki traja en četrto minute. Ako umrje moški, zvonimo z dvema presledkoma - tri "zuga".

Za duhovnikom z zvonom št. "1" z dvema presledkoma, za škofom trije presledki itd.

Za višje osebnosti pa določi posebej cerkvena oblast.

Mrliču zvonimo: (zadnjo čast mu izkažemo) trikrat na dan po tri vzorce, dokler ga ne pokopljejo in to čim bolj različno. Po nekod pa le trikrat po tri vzorce vsega skupaj, čeprav več dni leži. Za to zvonjenje ni točnega pravila, kakor je pač navada v župnijah.

Otroku zvonimo z malima dvema zvonomoma, ako pa je otrok že starejši, s tremi. Odraslim pa z vsemi zvonovi. Revežu (beraču) navadno le malo poklenka, kar je pa zelo žalostno. Mnenja sem, da bi morale merodajne oblasti pač v toliki meri prispevati k pogrebnim stroškom, (razen za tiste, kateri niso hoteli živeti s Cerkvijo oz. so ji nasprotovali), da bi tudi revež bil deležen vsaj pri zvonjenju enake počastitve in spomina. Saj nastopi ob smrti trenutek, ko se najbolj izkaže, kako smo pred Bogom vsi brez razlike enaki siromaki.

Prosil bi prav lepo vso prizadeto cerkev in svetno oblast, zlasti pa vas, zvonarje, nikar ne delajte razlike po plačilu, ki ga prejmete za zvonjenje. Vsako dobro delo zasluži dobro plačilo, tega pa ne iščite pri ljudeh. Bolje je, da vam bo Bog plačnik.

Povdarjam! Ne pritrkujte k porokam, to je zloraba zvonov za posvetno čast in to le nekaterim; revež pa zopet mora na tihem v svoji skromnosti napraviti ta važen živ-

ljenski korak.

Po mestih nimajo vseh teh navad in je sploh vse zvonjenje zelo skrajšano. Pravijo, da je potem promet oviran, kar pa ni res. Iščimo vzroke drugod - malo zanimanja za Cerkev.

VIGILIJE - /BILJE/.

Ponekod je še v navadi, da imajo pred sveto mašo za umrlega vigilije - bilje, kakor so tudi po vseh župnijah na dan Vseh svetnikov in na dan Vernih duš, pri katerih večkrat zvonijo z enim zvonom (v prejšnjih časih pa so zvonili z vsemi zvonovi) in to med antifonami, ko duhovniki molijo psalme. Pri vsakem "nokturnu" (nočnici) je treba trikrat zvoniti, pri hvalnicah pa petkrat, ako pa so vse tri hvalnice, je pa treba desetkrat zvoniti. Znak za začetek in konec zvonjenja daje duhovnik z zvončkom ali s povzdignjenim glasom. Vse to pa je že skoro povsod odpravljeno.

DODATEK.

Naj dodam še to, da vsaj še mi Slovenci obdržimo in dvignemo to lepo navado pri-trkovanja, sicer bo res popolnoma izginila. Moderni človek hoče uničiti vse lepe, stare verske navade, zato nima smisla za zvonjenje, ker hoče delati vse brez Boga. Ljudje prejšnjih časov so vse delali z Bogom. Vse se je nanašalo Nanj. "Z božjo pomočjo", ako "Bog da", "če je božja volja"; vse polno takih in podobno lepih izrazov in pozdravov so imeli ljudje v starih časih. Današnji

ljudje pa vse to zanemarjajo in hočejo celo odpraviti, kar spominja na Boga in Cerkev. Zvonenje jim je zoperno, ker jim vzbuja vest, mi pa pojdemo mimo teh ljudi, ne zmenimo se zanje, pač pa še bolj vneto udarjajmo, mogoče se pa le spreobrnejo.

Vsako zvonenje človeka gane, če ima še kaj vesti. Lepo pritrkovanje ga razveseli, poživi in pripravi na pobožno molitev. Mogoče vas ne bo vse zanimalo, kar je v tej knjižici. Napisal sem jo zato, da boste res pravi spoštovanja vredni in popolni pritrkovalci, če boste vse to upoštevali in se ravnali po navodilih, obenem pa boste tudi spoznali, kakšen pomen in nalogo ima zvon ter dobili do njega večje spoštovanje.

Z zvonenjem oz. pritrkovanjem ste v službi apostola, ki kliče in vabi vernike k Bogu. Ker ste pa v taki službi, jo vršite vestno in z odliko, še bolj pa boste vršili to službo, ako bodo tudi vaša srca čista in Bogu vdana.

Posebno prilogo vzorcev za uporabo v zvoniku napravi lahko vsak pritrkovalec sam in sicer tako, da napiše številko vsakega zvona s svojo barvo, večje in preglednejše.

Napišite številke zvona št. "1" s črno barvo, zvona št. "2" z rdečo barvo, zvona št. "3" z zeleno barvo, zvona št. "4" z modro barvo.

To zato, da ako ne boste videli prebrati številke, boste že barvo videli.

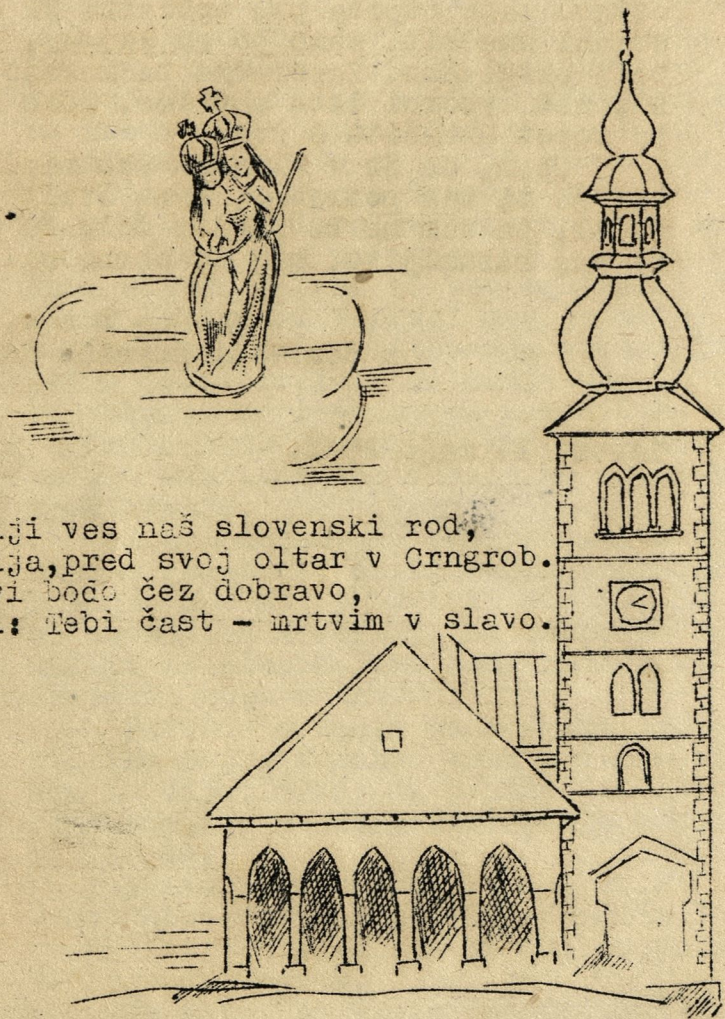
Oblika te knjižice naj bi bila 6 cm široka, 12 cm dolga in naj bi se odpirala na ožji stranici (6cm) to pa zato, da var

ostane raje odprta pri uporabi. Na eni strani sme biti samo po en vzorec, da je bolj pregledno. Zaporedno pa morajo iti po straneh vzorci iste skupine, novo skupino pa zopet označite s črko.

Upam, da je v glavnem vse napisano, kar je za vas potrebno, samo držite se navodil, pa vam ne bo nikdar žal; če pa komu ni kaj razumljivo, naj se obrne na:

A. G a b e r,
v domovini župnija Stara Loka.

Lienz, 1. maja 1946.

Pripelji ves naš slovenski rod,
 o Marija, pred svoj oltar v Crngrob.
 Zvonovi bodo čez dobrovo,
 zapeli: Tebi čast - mrtvim v slavo.

Z V O N E N J E .

Triglasno:

I. 3 2 1

II. 2 3 1

štiriglasno:

I. 4 3 2 1 II. 4 2 3 1 III. 2 4 3 1

IV. 3 2 4 1 V. 3 4 2 1 VI. 2 3 4 1

Pritrkovanje triglasno.

leteče:

I. 1 2 2

II. ^{3 3 3 3 3 3}
1 2 2 1 2 2

^{2 2 2 2 2 2}
1 3 3 1 3 3

III. 1 2 2 2 IV. ^{3 3 3 3 3 3 3 3}
1 2 2 2 1 1 2 2

^{2 2 2 2 2 2 2 2}
1 3 3 3 1 3 3 3

stoječe:

- I. 1 2 1 1 2 1 2 2
- II. 1 2 1 2 1 1 2 1 2 1 2 2
- III. 2 1 1 2 1 2 2 2 1 2 2 1 2 1 1 1
- IV. 2 1 2 1 1 2 1 2 2 2 1 2 1 2 2 1 2 1 1 1
- V. 1 2 2 2 1 2 2 2 1 2 1 2 1 2 2 2
2 1 1 1 2 1 1 1 2 1 2 1 2 1 1 1
- VI. 1 3 1 3 1 3 3 3 3 1 3 1 3 1 1 1
- VII. 1 3 1 3 1 3 3 3
- VIII. 3 1 3 1 3 1 1 1
- IX. 3 1 3 1 3 1 1 1 1 3 1 3 1 3 3 3
3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3
- X. 1 2 2 2 1 2 2 2 1 2 1 2 1 2 2 2
2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2
1 3 3 3 1 3 3 3 1 3 1 3 1 3 3 3

Pritrkovanje štiriglasno.

Leteče:

1 2 3 2
 1 2 2 2
 1 3 2 3
 1 3 3 3

1 3 2 3
 1 2 3 3
 1 2 3 3
 1 2 3 2
 1 3 2 2
1 3 2 2

S k u p i n a A :

1 3 2
 1 3 3
 1 2 3
1 2 2

1 2 2 2
 1 2 2 2
 1 2 2 3
 1 2 3 2
 1 3 2 3
 1 3 3 3
 1 3 3 3
 1 3 3 2
 1 3 2 3
1 2 3 2

1 3 2 3

S k u p i n a B :

1 2 2 2
 1 2 2 3
 1 3 3 3
1 3 3 2

1 2 3
1 3 2

1 3 3 2
1 2 2 3

1 2 2
 1 2 3
 1 3 3
1 3 2

1 2 3 2

S k u p i n a C:

1 4 3 3	1 2 3 2	1 3 2 3	1 2 3
1 4 3 3	1 3 3 3	1 3 2 2	1 2 2
1 4 3 4	1 3 3 2		1 2 3
1 4 3 3	1 3 2 3	1 2 3 2	1 2 2
1 3 4 4	1 2 2 2	1 3 2 3	1 3 2
1 3 4 4	1 2 2 3		1 3 3
1 4 3 4			1 3 2
1 3 4 4			1 3 3

S k u p i n a Č:

1 4 3 4	1 2 3	1 2 3 2	1 3 3 2
1 3 3 3	1 3 3	1 2 3 3	1 2 3 3
1 3 3 3	1 2 3	1 2 3 3	1 3 3 2
1 3 3 4	1 3 3	1 3 2 3	1 3 2 2
1 3 4 3	1 3 2	1 3 2 2	
1 4 4 4	1 2 2	1 3 2 2	1 2 3 3
1 4 4 4	1 3 2		
1 4 4 3	1 2 2		

S k u p i n a D:

1 3 4 3	1 2 3 3	1 3 2 3	1 3 2
1 3 3 3	1 2 3 3	1 2 2 3	1 3 3
1 3 3 3	1 3 2 2	1 3 2 3	1 3 2
1 3 3 4	1 3 2 3	1 3 3 2	1 2 2
1 4 3 4	1 3 2 2		
1 4 4 4	1 3 2 2		
1 4 4 4	1 2 3 3	1 2 2 3	
1 4 4 3	1 2 3 2		

S k u p i n a E:

1 3 4 4	1 2 3 2	1 3 3 2	1 3 3
1 3 4 4	1 2 2 2	1 3 3 2	1 2 2
1 3 4 3	1 2 3 3	1 3 2 3	1 2 3
1 3 4 4	1 2 3 2	1 2 2 3	1 2 2
1 4 3 3	1 3 2 3	1 2 2 3	1 3 3
1 4 3 3	1 3 3 3	<u>1 2 3 2</u>	1 2 2
1 3 4 3	1 3 2 2		1 3 2
<u>1 4 3 3</u>	<u>1 3 2 3</u>	1 3 3 2	<u>1 2 2</u>

S k u p i n a F:

1 3 3 3	1 2 3 2	1 3 2 3	1 2 2
1 3 3 3	1 2 3 3	1 2 2 2	1 3 3
1 3 3 2	1 3 3 3	1 2 3 2	1 3 2
1 3 2 3	1 3 2 3	<u>1 3 3 3</u>	1 3 3
1 2 3 2	1 3 2 2		1 2 2
1 2 2 2	<u>1 2 2 2</u>	1 3 3 2	1 3 3
1 2 2 2		<u>1 2 2 3</u>	1 2 3
1 2 2 3			1 3 3
1 2 3 2			
<u>1 3 2 3</u>			

S k u p i n a G:

1 3 2 3	1 2 3 2	1 2 3 2	1 2 2 3
1 3 3 3	1 2 3 3	1 3 3 3	1 2 2 3
1 3 3 3	1 3 3 3	1 2 3 2	1 3 2 3
1 3 2 2	1 2 3 3	<u>1 2 2 2</u>	1 3 3 2
1 3 2 3	1 3 2 3		1 3 3 2
1 2 3 2	1 3 2 2	1 3 2 2	<u>1 2 3 2</u>
1 2 2 2	1 2 2 2	<u>1 2 3 3</u>	
1 2 2 2	<u>1 3 2 2</u>		
1 2 3 3			
1 2 3 2			

S k u p i n a H:

1 3 2 3	1 3 3 2	1 2 3 3	1 3 2 3
1 2 3 3	1 3 3 3	1 3 2 2	1 2 2 3
1 3 3 3	1 2 2 3	1 3 3 3	1 3 2 3
1 2 3 3	1 2 2 2	1 2 2 2	1 3 3 2
1 2 3 2			
1 3 2 2			1 3 2 2
1 2 2 2			
<u>1 2 3 3</u>			

S k u p i n a I:

1 3 3 2	1 2 3 2	1 2 3 2	1 2 3 2
1 2 2 3	1 3 3 3	1 3 3 3	1 2 3 3
1 3 2 3	1 3 3 3	1 3 3 2	1 3 3 3
1 3 3 2	1 3 2 3	1 3 2 3	1 3 2 2
1 2 2 3	1 2 2 2	1 2 2 2	1 3 2 3
<u>1 2 3 2</u>	<u>1 2 2 2</u>	<u>1 2 2 3</u>	1 2 3 2
		1 2 3 2	1 3 2 2
		<u>1 3 2 2</u>	1 2 2 2
			1 2 3 3
			<u>1 3 2 3</u>

S k u p i n a J:

1 2 3 2	1 3 2 3	1 2 3 2	1 3 3 4
1 2 3 3	1 3 3 3	1 2 2 2	1 3 3 3
1 3 3 3	1 3 3 3	1 2 2 3	1 3 4 3
1 3 3 3	1 2 3 2	1 2 3 2	1 4 4 3
1 3 2 2	1 2 2 2	1 3 2 3	1 4 4 4
1 3 2 3	<u>1 2 2 2</u>	1 3 3 3	<u>1 4 3 4</u>
1 2 3 2		1 3 3 2	
1 3 2 2		<u>1 3 2 3</u>	1 3 2 3
1 2 2 2			1 2 3 3
1 2 2 2			1 3 3 3
1 2 2 2			1 2 3 2
1 2 3 3			1 3 2 2
<u>1 3 2 3</u>			<u>1 2 2 2</u>

S k u p i n a K:

1 2 3 3
 1 3 2 2
 1 3 3 3
1 2 2 2

1 2 3 2
 1 2 2 3
 1 3 2 3
1 3 3 2

1 3 4 3
 1 3 3 3
 1 3 4 3
1 4 4 4

1 3 2 3
 1 3 3 3
 1 3 2 2
 1 2 3 2
 1 2 2 2
1 2 2 3

1 3 4 3
 1 4 4 3
 1 4 3 4
1 3 3 4

S k u p i n a L:

1 2 3 2
 1 3 3 3
 1 3 2 2
 1 3 2 3
 1 2 2 2
1 2 3 3

1 3 2 3
 1 3 3 3
 1 3 3 2
 1 2 3 2
 1 2 2 2
1 2 2 3

1 3 4 3
 1 3 3 3
 1 3 4 4
 1 4 3 4
 1 4 4 4
1 4 3 3

1 3 2 3
 1 2 3 3
 1 2 3 2
1 3 2 2

1 3 3 3
 1 3 4 4
 1 4 4 4
1 4 3 3

ŠTIRIGLASNO PRITRKOVANJE.

S t o j e č e :

S k u p i n a A :

2	3	2	3	2	3	1	1	1	3	3	2	3	3	1	4	3	4
2	3	2	3	2	3	1	1	1	1	2	3	1	2	2	1	4	4
2	3	1	1	2	3	1	1	1							3	1	4
2	3	2	3	2	3	1	1	1	1	3	3	3			3	1	1
3	2	3	2	3	2	1	1	1	1	1	3	3	3				
3	2	3	2	3	2	1	1	1	1	2	3	2	3		3	4	1
3	2	1	1	3	2	1	1	1	1	2	3	3	3				
3	2	3	2	3	2	1	1	1	1								

S k u p i n a B :

2	3	2	3	2	3	1	1	4	3	1	3	2	1	1	3	1	1
2	3	1	1	2	3	1	1	4	3	3	3	2	3	2	1	3	3
2	3	2	3	2	3	1	1	1	4	3	4						
3	2	3	2	3	2	1	1	1	4	4	4						
3	2	1	1	3	2	1	1					3	4	3	3		
3	2	3	2	3	2	1	1					1	4	1	1		

4 3 3 4 3 4 4 4 3 4 4 3 4 3 3 3
2 1 1 2 1 2 2 2 1 2 2 1 2 1 1 1

S k u p i n a C :

1 3 3 3
 1 3 3 3
 1 3 1 3
 1 3 3 3
 2 3 3 3
 2 3 3 3
 2 3 2 3
2 3 3 3

1 3 4 3
 1 3 3 3
 4 1 3 1
4 1 1 1

2 3 3 1 3 3
2 1 2 3 1 1

3 4 3 3 4 3 4 4
1 2 1 1 2 1 2 2

1 4 1 3 1 4 4 4
1 3 1 4 1 3 3 3

S k u p i n a D :

3 4 1 4
 3 4 4 4
 1 3 4 3
1 3 3 3

2 3 3 3
 2 3 3 3
 1 3 1 3
1 3 3 3

2 3 3 3
 2 3 3 3
 2 3 2 3
 2 3 3 3
 3 1 1 1
 3 1 1 1
 3 1 3 1
 3 1 1 1
 1 2 2 2
 1 2 2 2
 1 2 1 2
1 2 2 2

1 4 4 3 4 4
 1 4 4 3 4 4
 1 3 4 1 3 3
 3 4 4 1 4 4
3 1 4 3 1 1

1 3 3 2 3 3
1 2 3 2 1 1

Skupina E:

1 2 3 3	1 3 3 2 3 3	1 3 1 2 1 3 3 3
1 2 3 3	1 2 3 1 2 2	<u>1 2 1 3 1 2 2 2</u>
1 2 1 2	2 3 3 1 3 3	
1 2 3 3	<u>2 1 3 2 1 1</u>	
1 3 2 2		
1 3 2 2		
1 3 1 3	2 4 2 4 2 4 4 4	2 3 1 3 3
1 3 2 2	1 3 1 3 1 3 3 3	<u>2 3 2 1 1</u>

4 2 4 2 4 2 2 2
3 1 3 1 3 1 1 1

Skupina F:

3 1 1 1	4 1 3 1	3 2 2 2	2 1 1 3 1 1
3 1 1 1	4 1 1 1	3 2 2 2	<u>2 3 1 2 3 3</u>
3 1 3 1	3 4 1 4	1 2 1 2	
3 1 1 1	<u>3 4 4 4</u>	<u>1 2 2 2</u>	
2 1 1 1			
2 1 1 1			
2 1 2 1			
2 1 1 1		1 3 4 4 1 4 3	

S k u p i n a G :

3 2 2 2	2 3 3 3	3 2 1 2 3 3 3
3 2 2 2	1 3 3 3	2 1 3 2 1 1 1
3 2 3 2	2 3 3 3	
3 2 2 2	1 3 3 3	
1 2 2 2	2 3 1 3	3 2 2 1 2 1
1 2 2 2	2 1 1 1	4 3 3 2 3 2
		3 2 2 1 2 1
1 2 1 2		4 3 2 1
1 2 2 2		

1 4 1 4 1 4 4 4
3 4 3 4 3 4 4

S k u p i n a H :

3 1 3 1	1 2 2 3 2 2	1 3 4 4
3 1 2 1	1 3 2 3 1 1	1 3 4 4
3 2 3 2		1 3 1 3
3 2 1 1		1 3 4 4
2 3 1 3		1 4 3 3
2 3 1 2		1 4 1 4
1 2 1 2		1 4 3 3

1 3 3 2 3 3	3 1 1 1
1 2 3 2 1 1	3 1 1 1
	2 1 2 1
	2 1 1 1

Skupina I:

1 3 3 2 3 3
 1 3 3 2 3 3
 1 2 3 2 1 1
 2 3 3 1 3 3
 2 3 3 1 3 3
2 1 3 1 2 2

2 1 1 1
 2 1 1 1
 3 1 3 1
3 1 1 1

4 3 4 3 4 3 4 3 4 3
1 2 1 2 1 1 2 1 2 2

3 2 2 1 2 2
3 1 2 3 1 1

1 4 3 2 4 4 4
1 2 3 4 2 2 2

Skupina J:

1 4 4 4	3 1 1 1	1 2 2 2	1 3 4 1 3 4
3 4 4 4	3 1 1 1	1 2 2 2	1 3 1 3 1 3
1 4 4 4	3 1 3 1	3 2 3 2	1 4 3 1 4 3
3 4 4 4	3 1 1 1	<u>3 2 2 2</u>	<u>1 4 1 4 1 4</u>
1 4 3 4	3 2 2 2		
<u>1 3 3 3</u>	3 2 2 2		
	3 2 3 2		
	<u>3 2 2 2</u>		

1 4 1 4 1 4 4 3 1 3 1 3 3 4

Skupina K :

1 4 1 4 1 4 4 4
3 1 3 1 3 1 1 1

1 3 3 1 1 3 1 3 3 1
2 3 3 2 2 3 2 3 3 2

1 3 3 1 1 1 3 1 3 3 1 1 3 1
2 3 3 2 2 2 3 2 3 3 2 2 3 2

2 3 2 3 2 3 3 3
1 2 1 2 1 2 2 2

1 2 3 3
 1 2 3 3
 1 2 1 2
 1 2 3 3
 1 3 2 2
 1 3 2 2
 1 3 1 3
1 3 2 2

Skupina L :

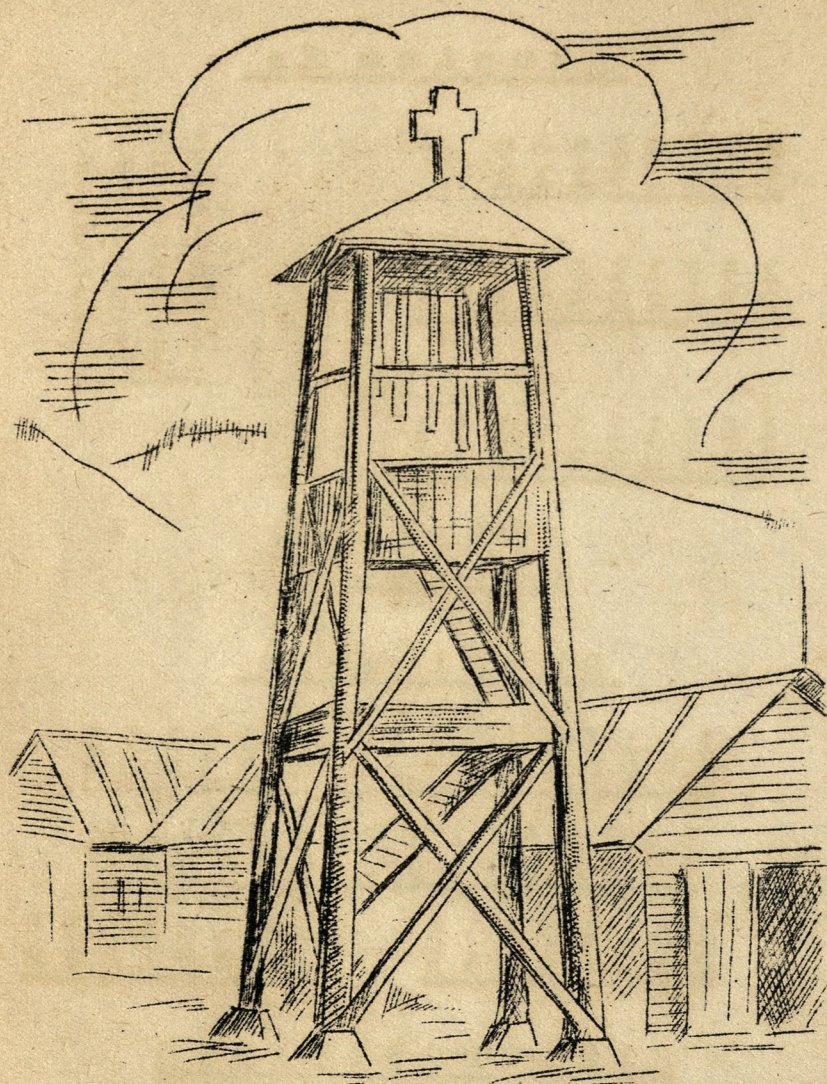
1 3 1 1 1 3 3 3 1 3 3 1 1 3 1 3 3
2 3 2 2 2 3 3 3 2 3 3 2 2 3 2 3 3

3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 3 1 3 1 1 1
4 3 3 3 4 3 3 3 4 3 4 3 4 3 3 3

1 3 1 1 3 1 3 3
2 3 2 2 3 2 3 3

1 3 1 2 1 3 3 3
1 2 1 3 1 2 2 2

2 1 2 1 2 2 2 3 1 3 1 3 3 3

Požrtvovalni in vzgledni
slovenski zvonar

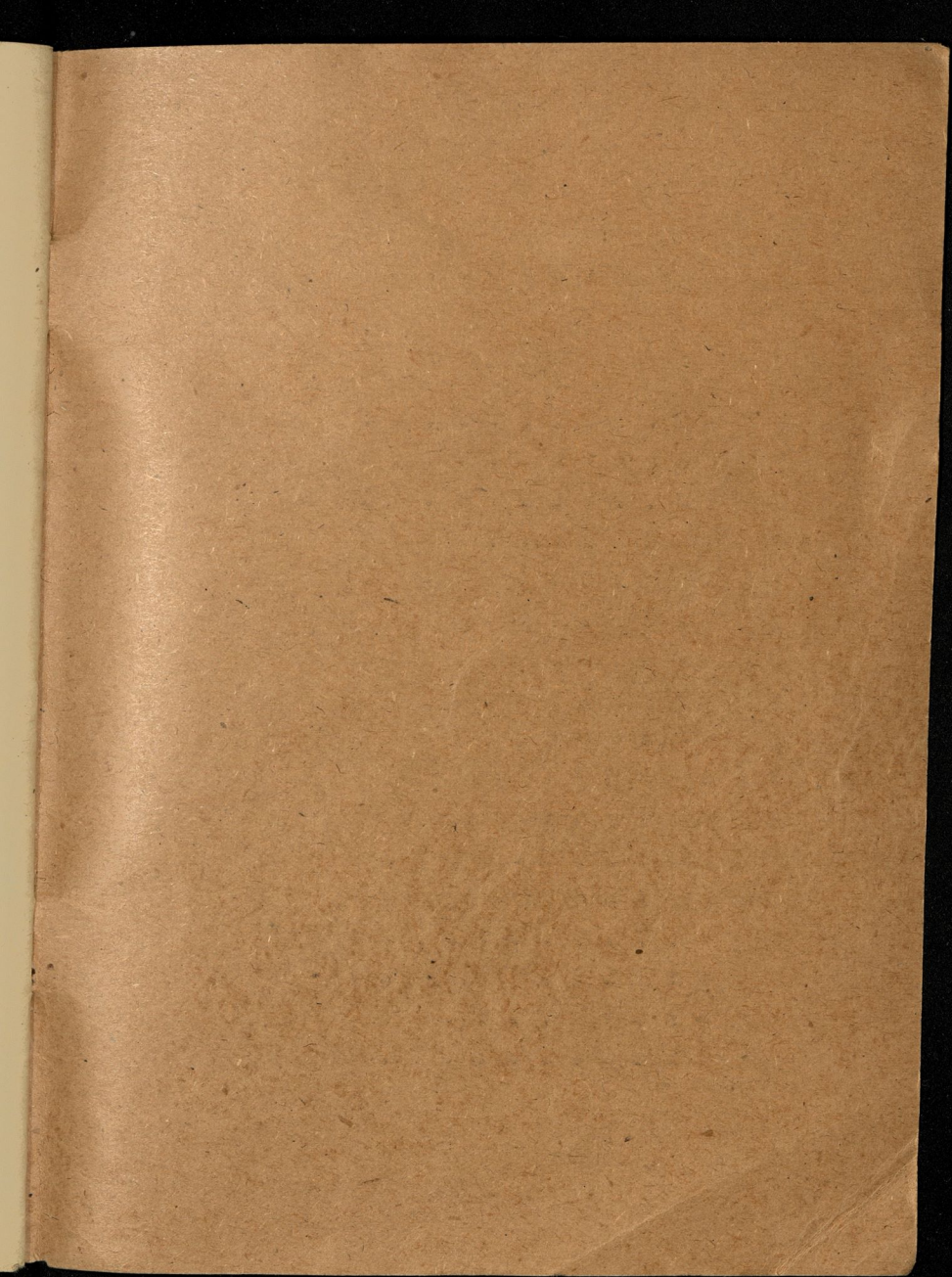
Planina
in Suhe

K A Z A L O .

Stran

Uvod	3
Priprava	6
Zvon	11
Kembelj	14
Tečaj	15
Ojnice	15
Jarem	17
Pojasnila	19
Olepšave	24
Zvonenje za cerkvena opra- vila	28
Izredno zvone- nje	31
Vigilije /bilje/. .	33
Dodatek	33
Vzorci	37

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

GS

I 743 453

201501971

COBISS ©

SPITTAL